

TENTO ZAČIATOK SVOJICH ZNAMENÍ UROBIL JEŽIŠ V KÁNE GALILEJSKEJ

biblický komentár otca Alberta Maggi, OSM, zdroj: www.studibiblici.it, video príhovor [TU](#)

Jn 2, 1-12

Na tretí deň bola svadba v Káne Galilejskej a bola tam aj Ježišova matka. Na svadbu pozvali aj Ježiša a jeho učeníkov.

Keď sa minulo víno, povedala Ježišovi jeho matka: Nemajú vína. Ježiš jej odpovedal: Čo mňa a teba do toho, žena? Ešte neprišla moja hodina. Nato jeho matka povedala obsluhujúcim: Urobte všetko, čo vám povie!

Podľa židovských predpisov o očisťovaní tam stálo šesť kamenných nádob na vodu, každá na dve či tri miery. Ježiš povedal obsluhujúcim: Naplňte nádoby vodou! A naplnili ich až po okraj. Potom im povedal: Teraz načrite a zaneste starejšiemu! A oni zanesli.

Keď starejší ochutnal vodu, zmenenú na víno, nevedel, odkiaľ je, no obsluhujúci, čo naberali vodu, to vedeli. Zavolať si ženícha a povedal mu: Každý človek podáva najprv dobré víno a potom, keď si hostia vypijú, horšie. Ty si však zachoval dobré víno až doteraz. Tento začiatok svojich znamení urobil Ježiš v Káne Galilejskej a zjavil svoju slávu. A jeho učeníci v neho uverili. Po tejto udalosti zišiel do Kafarnauma so svojou matkou, bratmi i svojimi učeníkmi a zostali tam niekoľko dní.

Evanjeliá neboli napísané, aby ich čítal ľud. Prečo? Pretože väčšina ľudí bola v tej dobe negramotná. Evanjeliá sú veľmi veľmi komplexné a významovo bohaté literárne, teologické a duchovné dielo, ktoré bolo posielané do spoločenstva, kde čitateľ, čiže teológ tej danej komunity, ho ostatným nielen čítal, ale ho aj interpretoval.

A na jeho interpretáciu používal tie výkladové kľúče, tie naznačenia, ktoré evanjelista, autor, vkladal do textu. A pokúsime sa o to aj my, aby sme oživilí dnešný úryvok, 2. kapitolu Jánovho evanjelia, prvých jedenásť veršov, známych ako svadba v Káne Galilejskej. Oživíme tento text a uvidíme, čo nám chce evanjelista povedať.

Pozrime sa hneď na prvé naznačenie, ktoré nám evanjelista predkladá. **Na tretí deň bola svadba v Káne Galilejskej.** Tretí deň bol pre žida tej doby pripomienkou dňa Zmluvy, vzťahoval sa na deň, v ktorom Boh na Sinaji daroval Mojžišovi zmluvu so svojim ľuďom.

Evanjelistu chce teda povedať: pozor, celý tento úryvok treba čítať vo svetle zmluvy s Bohom. A svadba! Táto zmluva medzi Bohom a jeho prorokmi bola zobrazená prostredníctvom svadby; Boh bol ženíchom a ľud, Izrael, jeho nevestou.

V Káne Galilejskej a bola tam aj Ježišova matka. Aj v tomto úryvku všetky osoby zostávajú anonymné. A keď niektorá osoba zostáva anonymná, znamená to – ako sme to už videli v iných úryvkoch evanjelia – že predstavuje viacero ľudí, má reprezentačnú úlohu. Jediná osoba, ktorá má v tomto úryvku meno, je samotný Ježiš.

Na svadbu pozvali aj Ježiša a jeho učeníkov. Keď sa minulo víno... vrcholným okamihom svadobného obradu je moment, keď ženích a nevesta pijú z toho istého kalichu vína, kde víno zobrazuje lásku. A tu teda máme svadbu, na ktorej chýba ten najdôležitejší prvok, chýba víno.

Tu povedala Ježišovi jeho matka: Nemajú vína. Hoci bola Ježišova matka taktiež súčasťou svadby, nehovorí, ako by sme to očakávali: “Nemáme víno”, ale hovorí **“Nemajú vína”**, Ježišova matka tu predstavuje ten Izrael, ktorý zostal vždy verný, ktorý si zachoval túto lásku s Bohom. Ježišova odpoveď sa môže zdať čudná, ba takmer nevychovaná, ak máme na mysli, že tak odpovedá syn svojej matke.

Ježiš jej odpovedal: Čo mňa a teba do toho, žena? Ešte neprišla moja hodina. Pokúsme sa aj tu pochopiť, čo chcel vyjadriť evanjelista. “Žena” znamená “manželka, vydatá žena”. Ježiš sa v tomto evanjeliu takto obracia na tri ženské postavy. Sú to zobrazenia Božích neviest.

Ježišova matka teda predstavuje vernú nevestu Starého Zákona; ďalšia ženská postava, na ktorú sa Ježiš obracia menom "žena", čiže "manželka, vydatá žena", je Samaritánka, čiže cudzoložný Izrael, ktorý si ženích získa späť ponukou ešte väčšej lásky. A poslednou postavou tohto evanjelia, na ktorú sa Ježiš obráti menom "žena", je Mária Magdaléna, ktorá predstavuje nevestu Novej Zmluvy.

Ježiš jej teda pripomína jej vlastnosť vernej nevesty a hovorí: **"Čo mňa a teba do toho? Ešte neprišla moja hodina"**.

Ježišova matka je presvedčená, že mesiáš prišiel ohlasovať nový život pre starodávne inštitúcie. Ježiš ale neprišiel vložiť nový život do starodávnych inštitúcií, ale prišiel utvoriť novú inštitúciu, ako to neskôr uvidíme.

Ježiš teda hovorí: "Toto nás nezaujíma". **"Nato jeho matka povedala obsluhujúcim..."** výraz diakoni, tí, čo sa slobodne, dobrovoľne, z lásky, dávajú do služby, a evanjelista tu vkladá do úst matky slová, ktorými ľud odpovedal Mojžišovi v knihe Exodus: **"Splníme všetko, čo povedal Hospodin"**.

Tu jeho matka povedal služobníkom: **"Urobte všetko, čo vám povie"**! Vidí teda v Ježišovi nového zákonníka, nového Mojžiša, ktorého treba počúvať. A teraz sa opis presúva na prostredie.

Podľa židovských predpisov o oštievaní tam stálo šesť kamenných nádob na vodu, neboli to teda hlinené nádoby, ako ich niekedy zobrazujú maliari, ale obrovské a ťažké nádoby, z kameňa rovnako ako dosky desatora. A na čo slúžili? Na obradné očistenie židov, **každá na dve či tri miery**. Čiže v tomto rodinnom prostredí sa nachádzajú tieto nádoby, ktoré obsahovali až šesťsto litrov vody na očistenie.

A práve preto nemajú víno. Náboženstvo, ktoré vštepuje pocit viny, nehodnosti, ktoré dáva človeku neustále pociť, že potrebuje žiadať o odpustenie, očistiť sa, že je neustále nečistý, toto náboženstvo mu zabraňuje objaviť a prijať Božiu lásku. A preto sa neustále potrebuje oštievať.

Ježiš povedal obsluhujúcim: Naplňte nádoby vodou! A naplnili ich až po okraj. Potom im povedal: Teraz načrite a zaneste starejšiemu! Starejší tu mal presné poslanie. Keďže tieto svadobné hostiny trvali aj niekoľko dní, ba dokonca niekedy aj celý týždeň, starejší mal za úlohu dbať na poriadok, a aby nechýbalo jedlo a hlavne víno.

Tu sa o to ale nestará. Predstavuje náboženských vodcov, ktorí sa nestarajú o to, aby mal ľud takýto vzťah s Bohom.

A oni zanesli. Keď starejší ochutnal vodu, zmenenú na víno... Kamenné nádoby nebudú nikdy obsahovať Ježišovo víno, ale voda sa stane vínom, keď ju nalejú z nádoby. **Nevedel, odkiaľ je, no obsluhujúci, čo naberali vodu ... kamenné nádoby teda neobsahujú Ježišovo víno, ale vodu..., to vedeli. Zavolať si ženícha.**

Pokúsme sa ale pochopiť, čo sa stalo pred jeho reakciou. Čo znamená táto zmena? Je to Nová Zmluva, ktorú nám ponúka Ježiš. Nový vzťah s Bohom, ktorý už nie je založený na poslušnosti zákonu, a ktorý nám dáva neustále pocit nehodnosti a nečistoty, ale ktorý sa zakladá na prijatí jeho lásky. V Ježišovi Božia láska nie je odovzdávaná za zásluhy, iba tým, čo si to zaslúžia, ale pre potreby, je teda odovzdávaná všetkým.

Zavolať si ženícha a vyčíta mu: **"Každý človek podáva najprv dobré víno a potom, keď si hostia vypijú, horšie"**. Tak je to normálne. Pri obede, ktorý trvá dlhé hodiny, ba dokonca aj niekoľko dní, sa na začiatku podáva dobré víno, a až potom to menej kvalitné. **"Ty si však zachoval dobré víno až doteraz"**.

Podľa autorít patrí nové víno do minulosti. Autority nie sú schopné pochopiť, že to pekné a dobré má ešte len prísť. A na záver tohto úryvku, kde nám evanjelista hovorí "Pozor! Nerozprávam vám tu rozprávku, ale niečo oveľa hlbšie", evanjelista píše: **Tento začiatok svojich znamení urobil Ježiš v Káne Galilejskej a zjavil svoju slávu**. Je to jediný krát, kde sa píše, že Ježiš zjavil svoju slávu. Nehovorí sa to ani vtedy, keď Ježiš vzkriesi Lazára, ktorý je mŕtvy už štyri dni, ale tu nám evanjelista hovorí: Pozor! Toto nie je príbeh o premenení vody na víno pre opitých hostí, ale nám hovorí o zmene zmluvy. Už sa viac netreba oštievať, aby sme mohli prijať Božiu lásku, ale prijatie Božej lásky oštieuje človeka.

Preklad: Zuzana Černá